

Gräv med koll ■ Ny laddbox på Kämpevägen
Max solceller laddar batteriet

BLIXTEN

I SAMARBETE MED TIDNINGEN DIN ENERGI
FRÅN JÖNKÖPING ENERGI. NR 2 2023

MÖT ÅRETS GODA KRAFT:

ÄNGLAR MOT CANCER

ÅRETS KARTLÄGGNING

**Energi är den mest
attraktiva branschen**

KORSORDET

**Tävla
och vinn**

SUPPLIES DIRECT

**Laddresan
har startat**

KUNDCENTER

Telefon: 036-10 82 20

Mail: kundservice@jonkopingenergi.se

Besökstider:

Från 1 juli hittar du kundcenter på Kraftvärmeverket Torsvik.

Måndag – torsdag 9.00–16.00

Fredag 9.00–15.00

Lunchstängt varje dag 11:45–13.00

NU FLYTTAR VI!

Sedan tidigt 70-tal har Jönköping Energis huvudkontor varit placerat på Kjellbergsgatan på Rosenlund.

Nu ska den trångbudda byggnaden i den tidigare fördelningsstationen renoveras. Renoveringen börjar i juni och väntas pågå cirka 1,5 år. All personal kommer under ombyggnationen att tillfälligt arbeta i andra lokaler.

Kundcenter hittar du vid huvudentrén på Kraftvärmeverket Torsvik, Gammavägen.

Fordonsladdning för tunga transporter

Fler tunga transporter behöver bli fossilfria om Sverige ska nå sina klimatmål till senast år 2045. Vi har gått samman med Mälarenergi och Öresundskraft och startat upp Gito Heavy Charging Solutions. Målet är att GITO ska bli en nationell aktör för laddning av tunga fordon och verka över regiongränserna.

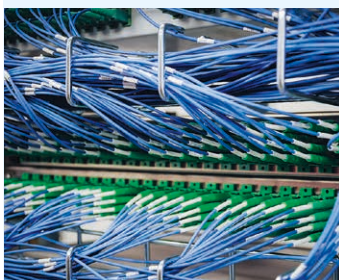
Mot en hållbar framtid!

Visste du att vårt klimatmål är att bli fossilbränslefria under år 2024 och klimatpositiva till år 2045? Vi arbetar ständigt med förbättringar i vår verksamhet för att hitta smarta lösningar för en hållbar stad. Läs mer om vårt arbete i hållbarhets- och årsredovisningen på jonkopingenergi.se, där hittar du både en kortversion och hela redovisningen.

FÄRG SOM VISAR VÄGEN

Nu kan Munksjöbrons lampor lysa i fler färger. Ny teknik har gjort möjligt att varje lampa kan ha en egen färg. Framöver kommer bron att kunna lysa i olika färger vid olika tillfällen och ändamål. Jönköping Energi sköter gatubelysningen åt Jönköpings kommun.

SURFA LUGNT

Förstärkt beredskap i stadsnätet med ny jourorganisation. Dygnet runt, året runt har vi montörer och ingenjörer som hanterar våra 600 mil fibernät, 35 noder och teknikhus och 44 000 anslutningspunkter. Du kan surfa tryggt!

1 262

... så många anslutna solcellsanläggningar fanns i vårt elnät i slutet av 2022. I början av samma år var antalet 812. Av all använd el inom EU under 2022 kom 22 procent från sol- och vindkraft.

GRANNSÄMJAN VÄXER!

Nu kopplas Jönköpings och Habos fjärrvärmenät ihop. Det gör att vi kan nyttja Kraftvärmeverket Torsvik på ett ännu bättre sätt och producera mer el. Ledningen är en viktig pusselbit för att uppfylla vårt Klimatlöfte.

-Vi är ditt lokala energibolag!

Det är hos Jönköping Energi som det händer! Och det är framför allt utbyggnaden av fordonsladdning som jag syftar på. Aldrig har utvecklingen mot en fossilfri fordonsflotta gått så snabbt.

»Vi är en del av utvecklingen.«

I skrivande stund finns det 459 974 laddbara personbilar i Sverige, med en tillväxttakt på 40 procent de senaste 12 månaderna. Det går i rasande fart och kommer att fortsätta att öka, och i mina ögon är Jönköping Energi en självklar del av utvecklingen. Elkunskap är en del av vårt dna och vi har erfarenheten av att bygga långsiktigt och framtidssäkrat.

ATT VI, FÖRUTOM vår kärnverksamhet med värme, el och fiber, även erbjuder fordonsladdning är en medveten strategi. Våra kunder ska kunna lita på att

de har en helhetspartner som kan trygga hela fastighetens energisystem, där vi gör vårt yttersta för att hitta de bästa lösningarna. Vare sig det rör sig om stabil värme till din fastighet eller om det är soleil på taket, ska du som kund känna dig trygg med att vi finns nära till hands - vi är ditt lokala energibolag!

JAG HOPPAS ATT du finner det här numret av Blixten Magasin intressant och hittar ny kunskap och inspiration. Sommar och semester står inför dörren, njut och hitta det sätt som du bäst samlar energi på. Jag kommer hitta min tillsammans med min familj ute i sommar-Sverige. ☺

**FRIDOLF
ESKILSSON**

vd Jönköping Energi

I DET HÄR NUMRET

04. LADDAR FRÅN TAKET

Solceller och batteri betyder att Max Ramselius har el och laddar sina solcellerna även vid strömavbrott.

08. ÅRETS GODA KRAFT

Änglar mot cancer har redan inbringat över 1,4 miljoner kronor till cancerforskningen.

12. DAGS FÖR EN ENERGIKARTLÄGGNING?

Energistatus och förslag på energieffektiviseringar. Nu erbjuds nya tjänster för Jönköping företag.

15. NYA LADDPLATSER ÄR NU PÅ PLATS HOS ENGELS

Jönköping Energi har levererat fyra laddplatser till Engels kontor intill Asecs-området.

16. FRAMTIDSJOBBER FINNS I ENERGIBRANCHEN

I princip alla som utbildar sig med inriktning på energi går snabbt vidare till attraktiva anställningar.

14

SPADEN I MARKEN

Ledningskollen hjälper den som vill gräva på tomten.

En tidning från Jönköping Energi.

Produceras och ges ut av

The Factory of Design
Tomtebogatan 44
113 38 Stockholm
dinenergi@tfod.se
www.tfod.se
www.din-energi.se

Chefredaktör

Niclas Kindvall
niclas@tfod.se

Ansvarig utgivare

Niclas Kindvall

Tryck
Svanenmärkt
trycksak,
tryckt på
V-tab, Vimmerby

”Jag ville att huset skulle fungera off-grid”

► Max Ramselius uppe på sitt hustak. Här har han installerat 62 solceller som bland annat laddar ett batteri, som i sin tur gör att de viktigaste funktionerna i huset fortsätter att fungera vid ett eventuellt elavbrott.

► De båda växelriktarna finns i garaget. Den vita enheten är hybrid-växelriktaren som styr laddningen av batteriet.

Solcellsutbyggnaden slog under 2022 nya rekord. Den årliga statistiken från Energimyndigheten visar att byggtakten av solceller fördubblades under förra året. Framförallt är det villaägare som drivit utvecklingen framåt i jakten mot att minska de stigande elkostnaderna.

text OTTO MARAND foto ANNA HÅLLAMS

Någon som sedan 2019 haft en lösning med såväl solceller som batteri i sitt hus är Max Ramselius. Det system han har installerat innebär dessutom att husets viktigaste funktioner fortsätter att fungera, opåverkade av ett eventuellt strömavbrott.

- Det har verkligen fungerat kanon, säger Max till Din Energi. Jag hade varit sugen på att ha solceller på taket ett tag. Det kändes bra och vettigt, särskilt i kombination med ett batteri. Vi ville sänka våra elkostnader men det var också viktigt att huset skulle kunna fungera "off-grid".

MAX BÖRjade PÅ egen hand söka information om hur ett system skulle kunna se ut.

- Jag googlade upp massor av information. Sedan kollade jag med mitt elföretag om vad jag

fick göra och jag gick även på en informationsdag där en del företag fanns på plats och presenterade sina lösningar.

- Jag räknade vidare och tog in flera olika offerter och det visade sig att en del inte kunde leverera ett system med batteri över huvud taget. Det kändes som att man bröt ny mark.

- Den leverantör vi valde då vi installerade anläggningen 2019 var också nya på området, så det kändes verkligen som att vi var pionjärer. Idag är erfarenheten av batterianläggningar i branschen mycket större och processen är enklare, men vi hade en väldigt ambitiös elektriker som verkligen var mån om att allt skulle bli riktigt bra.

► **Batteriet i huset har en effekt på 9,6 kWh och säkerställer att bland annat hemmakontor, internet samt kyl och frys fortsätter fungera vid ett elavbrott.**

► **SYSTEMET SOM INSTALLERADES** har 62 solceller med en topp effekt på 19 kW, jämnt fördelat i tre väderstreck, söder, öster och väster. Solcellerna som vetter åt öst och väst är kopplade till en vanlig likriktare, medan cellerna åt söder har en hybridväxelriktare som laddar ett batteri på 9,6 kWh vilket ger så kallad "ödrift" vid ett strömavbrott.

– Jag är väldigt nöjd med hur det fungerar. Batteriet klarar inte av att driva hela huset, med exempelvis värmepannan, men det håller igång arbetsrummet, inkommande fiber och kyl och frys.

– Vi hade faktiskt ett strömavbrott nyligen då både jag och min fru satt hemma och jobbade och det var knappt att vi märkte av det. Batteriet kliver in direkt så inte ens frysen hann reagera på att strömmen brutits.

Avbrottet inträffade dessutom under dagen då solen var framme, så solcellerna fungerade också under tiden. Efter ett par timmar, när elen var tillbaka, kollade Max hur mycket av batteriet som använts och det visade sig

att bara två procent hade förbrukats.

– Det kändes verkligen jättehäftigt och nu vet vi att allt fungerar som det ska även vid ett strömavbrott.

DE FÖRSTA MÅNADERNA som solelsproducent blev dock inte så glada som hushållet hade ställt in sig på.

– Först var jag jättebesviken, skrattar Max. Vi fick igång systemet den 5 december och man kände sig grundlurad direkt. Det var mörkt hela dagarna och solcellerna gav inte någonting. När vi kopplade in batteriet sa det "Schlurp!" och det tömdes direkt. Sen blev det inte laddat igen förrän någon gång i mars då solen tittade fram igen. Då undrade man vad man gett sig in på.

Men sedan den första mörka vintern är hushållet dock mycket mer belåtna med beslutet att installera systemet.

– Det fungerar som sagt jättebra och vi har lärt oss att solcellerna ger väldigt lite under vintermånaderna, säger Max. Men det ger å andra sidan desto mer under sommaren och nu vet jag också hur jag

ska jobba för att kunna ladda batteriet på bästa sätt och köpa el då det är billigt och sälja då det är dyrt.

SOM PRODUCENT AV solenergi finns en skattelättnad på 60 öre/kWh, för el som sålts upp till den nivå som man köpt. Det gör att Max Ramselius menar att det finns en poäng i att kunna köpa el också.

– Från början satsade vi på att köpa så lite el som möjligt, säger han. Men det visade sig att det inte var den smartaste strategin då reglerna ändrades för något år sedan. Numera får vi producera mer än vad vi köper så det satsar vi på.

– Det är viktigt att vara aktiv i styrningen av hur batteriet används. Här måste man se upp. Det är lätt hänt att om man bara låter allt vara så används batteriet på nätterna då elen är billig för att sedan laddas på dagen när den är dyr. Vi har fortfarande elräkningar på vintern. Men på sommaren får vi tillbaka genom det vi skjuter ut på nätet och förra sommaren fick vi riktigt bra betalt.

– Det har känts extra bra när det varit minuspris på elmarknaden. Medan alla klagar på att det är så dyrt med elen sitter man själv och tjänar fem kronor per kWh på dagen tack vare batteriet.

MAX FÖLJER STÄNDIGT SYSTEMET

genom den app som övervakar produktion, förbrukning och batterinivå.

– Det är många parametrar som man får försöka ha koll på. Vad priset är nu, vad det är ikväll och imorgon bitti. Har man lite el kvar i batteriet kanske man ska passa på att ladda från nätet på natten. Det är en del att ta ställning till.

Men själva hårdvaran i systemet behövs ingen tillsyn. Allt sköter sig själv.

– Nej, det är absolut inget arbete med vare sig solcellerna eller batteriet. Däremot är man ju så himla nyfiken så att man hela tiden tittar i appen för att se

»Vi har lärt oss att våra solceller ger väldigt lite under vintermånaderna. Det är något vi bara får acceptera.«

Vadå ödrift?

Vanliga solceller ger ingen el vid strömavbrott. När det blir strömavbrott slås växelriktaren av och solcellerna blir oanvändbara. För mikroproducenter krävs så kallad ödrift som gör att solcellerna kan laddas och elen från solcellerna och batteriet kan användas i ett slutet system vid ett avbrott.

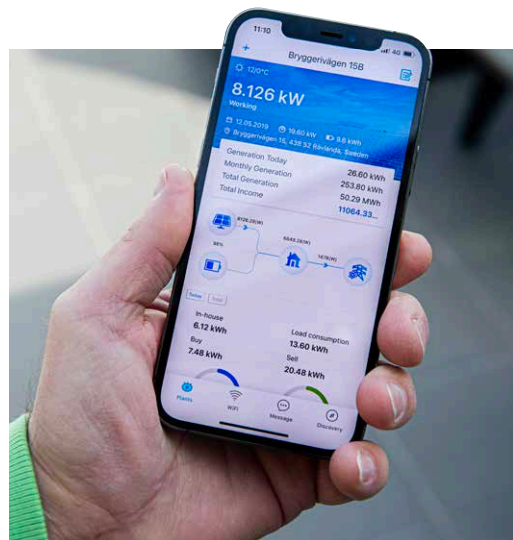
hur mycket systemet laddar. Sen kollar man såklart upp vädret på morgonen och kollar upp elpriset morgon och kväll och tänker till om vad som blir mest effektivt för systemet.

MED DET VÄXANDE intresset för solcells- och batterilösningar ger Max följande råd till de husägare som just nu räknar på att installera ett system på sina tak.

– Kolla först och främst med nätleverantören om man får sälja mer än vad man köper. Får man det då är det bara att ösa på med så mycket man har råd med och har plats för på taket.

– Nu när jag har mitt system på plats tänker jag att

► Max Ramselius är nöjd med hur systemet med solceller och batterilagring fungerar och han följer noggrant prisutvecklingen på elmarknaden. Hela systemet styrs i en app.

► Genom en app i mobiltelefonen kan systemet övervakas och styrs för bästa effektivitet.

det hade varit perfekt med ett batteri på omkring 50 kWh. Det tror jag skulle passa en normalstor villa bäst. Jag hade gärna sett att vi hade ett större batteri än det på 9,6 kWh vi har nu. Men det är såklart en större investering och batterierna är fortfarande ganska dyra.

– Sen tror jag att många som funderar på att sätta upp solpaneler på taket oroar sig för väderstrecken och känner att det inte är någon idé i de fall taken inte vetter mot söder. Min svåger har 59 paneler rakt i söderläge och skillnaden är att han får ut mer ur solcellerna på vintern ur den lilla sol som kämpar sig upp i söder då.

– Jag har mina även åt öster och väster som resten av året jämnar ut produktionen från morgon till kväll. Man behöver alltså inte stirra sig blind på söderläget. ◉

Stöd för grön teknik 2023

- Skattereduktion på 20 procent för installation av nätanslutet solcellssystem.
- Skattereduktion på 50 procent för installation av system för lagring av egenproducerad energi.
- Skattereduktion på 50 procent för installation av laddningspunkt till elfordon.
- Skattereduktionen ges på kostnaden för arbete och material med ett maxbelopp på 50 000 kronor per person/år.

KÄLLA: SKATTEVERKET

► Vännerna Petra, Lisa och Charlotte sprider energi till människor i kampen mot cancer. Genom sitt engagemang och ideella arbete är de goda krafter i samhället.

Änglar mot. cancer är ÅRETS GODA KRAFT

När Lisa Liv 2017 diagnostiserades med cancer fick hennes kollega Petra Stenvist en idé:

–Lisa var väldigt öppen med sin diagnos och jag ville göra något. Jag har alltid gillat att pyssla så jag började göra änglar och smycken och frågade Lisa om det var ok att göra en insamling i hennes namn.

Kör, sa jag direkt! minns Lisa.

text och foto **CONCRET**

Redan samma kväll hade Petra sålt 75 änglar. Och många, många fler har det blivit sedan dess. Änglar mot cancer har inbringat över 1,4 miljoner till cancerforskningen. Ett initiativ som nu tilldelats Jönköping Energis utmärkelse Årets goda kraft.

FRÅN BÖRJAN HETTE initiativet Lisas änglar.

– Men efter att jag avslutat mina behandlingar i första omgången av cancer ville vi liksom inte sluta där. Jag hittade en berlock i form av en hantel och började göra armband med budskapet Live Lift. Lyfta livet, ge styrka i kampen. Då ändrade vi också namn till Änglar mot cancer.

2019 anslöt sig Charlotte Persson och ängladuoen blev en trio.

– Mina barn hade haft Lisa på förskolan och jag kände väl till hennes diagnos och kamp. När jag själv fick en cancerdiagnos och Lisa samtidigt fick ett återfall skickade jag ett sms och frågade om vi skulle ta en fika. Sedan den dagen blev vi väldigt nära. Vi genomgick vår behandling samtidigt och kunde lyfta varandra, berättar Charlotte.

– När vi träffades och gjorde smycken eller åkte

ut på någon försäljning blev det ett sätt att få utlopp för alla känslor, något faktiskt att göra och ta tag i. Det kändes väldigt bra, berättar Lisa.

FRÅN BÖRJAN SKEDDE försäljningen –

där 100 procent av intäkterna går direkt till cancerförfonderna – via privata konton på sociala medier.

– Samt att vi var ute på olika marknader, mässor och event. Nu har vi gått över till ett speciellt Änglar mot cancer-konto på Facebook och Instagram där man kan beställa direkt, berättar Petra.

Och beställningarna kommer in. Från hela världen.

– Det är en fantastisk känsla att veta att våra smycken kan ge kraft och bli en symbol i någons kamp i en helt annan del av världen. Vi har skickat till Italien, USA och Australien för att bara ta några exempel, berättar Lisa.

NÄR MATERIALET TILL smyckena börja sina efter intensiva försäljningsperioder finns det alltid snälla människor som bidrar.

► Tävla och vinn armband från Änglar mot cancer på sid 18.

► **Ingen kan göra allt men alla kan göra något i kampen mot cancer, säger Petra Stenqvist.**

Nu har ni passerat 1,4 miljoner!

– Ja, och vi kommer inte att sluta, lovar Lisa.

– Motivationen är stor. Både Lisa och jag är ju friskförklarade idag. Det är ju forskningen som hela tiden går framåt som ligger bakom. När jag fick min

bröstcancerdiagnos sa man att 8 av 10 lever efter 10 år. Nu är det 9 av 10. Alla kan vara med och bidra till att det blir 10 av 10, säger Charlotte.

På Jönköpingsgalan stod så trion på scen för att ta emot utmärkelsen Årets goda kraft.

– Det var faktiskt lite kul när jag blev uppringd av Jönköping Energi som skulle berätta att vi var nominerade. Jag förstod liksom inte, trodde att det var något som de ville sälja till mig. Men när det gick upp för mig vad det var blev vi alla otroligt berörda, glada och stolta, berättar Lisa.

– För att inte tala om responsen när vi delade det i våra kanaler på sociala medier. Otroligt störcande, säger Charlotte.

– Och när vi stod där på scen hand i hand och jublande fick ta emot priset. Det var så mycket känslor. Så mycket motivation till att ta det här vidare. En ännu större spridning av vårt budskap: ingen kan göra allt, men alla kan göra något i kampen mot cancer, säger Petra Stenqvist. ●

Juryns motivering:

”Vännerna Petra, Lisa och Charlotte sprider energi till människor i kampen mot cancer. Genom sitt engagemang och ideella arbete är de goda krafter i samhället. Änglar mot cancer är ett initiativ där grundarna tillverkar smycken som säljs i lokala butiker och marknader. Försäljningen av smyckena går oavkortat till olika cancerfonder. Med mottot – Ingen kan göra allt, men alla kan göra något – bidrar de till att sprida kunskap, erfarenhet och kämparanda mot sjukdomen.”

► – Skriver vi i våra kanaler att vi behöver donationer för inköp tar det inte många minuter innan vi har fått hjälp för att kunna köpa in nytt. Och så är vi i gång med produktionen igen, berättar Petra.

Det är tydligt vilken kraft trion utstrålar. Hur orkar ni sprida vidare energi – när ni själva kämpat?

– Vi vet exakt vad sjukdomen innebär. Och att känna att man inte är själv i kampen är väldigt viktigt för återhämtningen. Kan vi dela med oss av det samtidigt som vi upplever att det gör oss gott att pärla och skapa så har vi ju hittat något bra, säger Lisa.

– Sedan innebär ju också vårt engagemang att får vi ta del av människor som vill dela sin historia. Även det går att hitta mycket kraft i – och att skicka tillbaka den, säger Charlotte.

– Jag har ju inte själv varit sjuk, men haft nära anhörig som drabbats. Maktlösheten är ju enorm. Inte bara för den som är sjuk – utan även för anhöriga. Att känna att jag kan göra något har hjälpt mig genom de tuffa stunderna, berättar Petra.

NÄR DE DROG i gång 2017 var målsättningen att kanske kunna samla in 10000.

– Kan vi lösa det vore det ju magiskt, vet jag att vi sa, berättar Petra.

»Att känna att jag kan göra något har hjälpt mig genom de tuffa stunderna.«

Årets goda kraft

Årets goda kraft är Jönköping Energis pris till den eller de personer som visat ett brinnande engagemang och tydligt är en god kraft för ett gott samhälle. Vem som helst kan under nomineringsperioden nominera kandidater utifrån kriterierna:

- En person eller flera personer som har ett starkt lokalt engagemang
- En person eller flera personer som inspirerar till ett hållbart samhälle
- Ett initiativ som gjort skillnad för en eller flera personer

Prisutdelningen sker varje år på Jönköpingsgalan. 2023 var det femte året som priset delades ut och tidigare pristagare innan Änglar mot cancer är Torpa parkloppis, Hållbarhetsbalen, Amir Faqiri – initiativtagare till Keep Jkpg Clean och Ann Axelsson, eldsjäl inom föreningslivet.

✳️ **Köp smycken:** Köp Änglar mot cancers smycken och bidra till cancerforskningen direkt från deras Instagram:

@anglarmotcancer eller från Facebooksidan:

Änglar mot cancer

”Vi gick från tanke till verklighet”

En framåtsyftande och unik upphandling från Jönköpings kommun satte igång laddresan för Supplies Direct.

En helt ny laddbox väntar på sin bil utanför lokalerna på Kämpevägen i Jönköping.

– Laddboxen fick vi snabbt installerad av Jönköping Energi, bilen är det lite längre leveranstid på. Men efter sommaren hoppas vi att den nya laddkedjan är igång, berättar Claes Sunebring, vd, Supplies Direct.

Supplies Direct är specialiserade på utrustning för städ och renhållning. Alltifrån toapapper till avancerade städrobotar. När Jönköpings kommun nyligen genomförde upphandling var hållbarhet ett självklart inslag i kravbild.

– Vi gillade verkligen grundtanken i upphandlingen. Bland annat har vi istället för att byta ut städmaskiner restaurerat och servat upp gamla.

EN ANNAN CENTRAL del var att det ställdes krav på att maskinerna på kommunernas anläggningar skulle servas med hjälp av elbil.

– Vi har ju länge funderat på elbil för till exempel service och leveranser. Nu gick vi från tanke till verklighet. Det kommer att passa så bra här eftersom resorna sker inom och runt Jönköping. Vi kan både agera support, serva maskiner och leverera varor med den nya elbilen. Ekonomiskt och hållbart.

LADDBOXEN FRÅN JÖNKÖPING Energi är enkelt uppskalningsbar om behovet av fler laddpunkter skulle öka i framtiden:

– Vilket ju såklart inte är omöjligt. Snarare troligt. Dessutom gillade vi enkelheten i den här lösningen att både vår nya servicebil, men även exempelvis säljarnas hybridbilar, kan laddas och att vi tydligt kan styra laddning och fakturering till olika användare.

► Claes Sunebring, vd på Supplies Direct, är glad att det var en delvis unik upphandling med tydligt hållbarhetsfokus från Jönköpings kommun som startade laddresan för Supplies Direct.

Supplies Direct

Procurator är en av landets största aktörer för PPE, arbetskläder och städ/hygienartiklar till företag och kommuner. Supplies Direct är dotterbolaget som fokuserar på städorganisationer och tillhandahåller städprodukter, städmaskiner, städrobotar, maskin-service och support samt utbildningar.

- Det känns väldigt roligt att få bidra till våra uppdragsgivares energieffektivisering. Vi har en bred kunskapsbas att ta avstamp i för de nya tjänsterna Energideklaration och Energikartläggning, berättar Majd Kamal, certifierad energiexpert på Jönköping Energi.

text **CONCRET** foto **JÖNKÖPING ENERGI**

**NYA TJÄNSTER FÖR
JÖNKÖPINGS FÖRETAG:**

Överblick

med Energideklaration och Energikartläggning

Vad är en Energideklaration?

- En sammanfattning av byggnadens energistatus och inomhusklimat. Den anger byggnadens energiprestanda och energiklass. Dessutom innehåller den förslag på energieffektiviseringar.

Precis som den som privatpersoner behöver göra inför en husförsäljning?

- Exakt, men vi erbjuder än så länge endast tjänsten till företag och bostadsrättsföreningar.

När behöver ett företag göra Energideklaration?

- Lagkraven anger att Energideklaration ska upprättas när byggnaden är ny, när byggnaden har en golvyta som är större än 250 kvadratmeter och besöks av allmänheten, när byggnaden upplåts med nyttjanderätt (alltså hyrs ut) eller när byggnadens säljs. Energideklarationen för företag behöver dessutom förnyas vart tionde år, berättar Majd.

Vilka är fördelarna att anlita Jönköping Energi för Energideklaration?

- Vi har ofta mycket grunddata om kunden och har ett helhetsperspektiv lokalt som gör att vi snabbt kommer igång. Sedan genomför vi alltid platsbesök för att skapa oss en tydlig bild av fastigheten. Tydliga åtgärdsförslag blir sedan ett bra verktyg för att sänka energianvändningen och är dessutom ett bra underlag om kunden vill söka bidrag.

ENERGIKARTLÄGGNING ÄR MER omfattande och innefattar förutom fastighetens energieffektivitet även verksamheten (till exempel energi som går åt i produktionen), transporter med mera.

- Vad används energin till i verksamheten. Kartläggningen brukar ge mycket inspiration till energi- och därmed kostnadseffektiviseringar.

➤ **Majd Kamal är certifierad Energiexpert och energikartläggare. Han erbjuder nu Jönköpings företag olika tjänster inom energirådgivning.**

5%

... så mycket minskade svenskarnas elanvändning under 2022 jämfört med året före.

137 TWh

... så stor var den totala elanvändningen i Sverige under 2022. (143,5 TWh 2021)

fastigheten och verksamheten för att kunna göra energipusslet tydligt. Jag som certifierad energiexpert och energikartläggare gör besök i verksamheten och kunden kan vara med och påverka vissa fokusområden i kartläggningen. Vi beräknar sedan den möjliga effektiviseringspotentialen och presenterar en färdig plan som innehåller både åtgärdsförslag och en lönsamhetsberäkningar. Slutrapporten är en komplett analys på bland annat skick tekniska system, förslag på åtgärder som är lämpliga och lönsamma, åtgärdernas återbetalningstid och hur energianvändningen kan optimeras.

Är det några speciella punkter som är generella när det gäller besparingspotential ute hos kunderna?

- Vi brukar kunna hjälpa till i livscykelberäkningar. Om man t ex ska investera i en ny fläkt kan det i ett livscykelperspektiv vara värt att välja den lite dyrare eftersom den har lägre energiförbrukning. Återvinning av restvärme från till exempel maskiner är en annan vanlig förbättringsåtgärd. Liksom att kolla på olika energitjuvar - går det att optimera maskinanvändningen så att de inte står standby, finns det tryckluftsläckage som går att åtgärda, berättar Majd och ser fram emot att komma ut och möta Jönköpings företag:

- Det är spännande att sätta sig in i kundens perspektiv - på andra sidan mätaren. Med vår breda syn på energipusslet kan vi vara ett bollplank för de företag som vill ta smarta energikliv in i framtiden. ●

Vem behöver göra Energikartläggning?

- Om vi börjar med lagkraven i EKL (Lagen om Energikartläggning) så gäller den för större företag med minst 250 anställda eller en årsomsättning som överstiger 50 miljoner EUR. Den ska sedan revideras vart fjärde år. Men vi rekommenderar även mindre företag att genomföra kartläggning - främst eftersom vi ser att besparingspotentialen är så stor, berättar Majd.

Hur går kartläggningen till?

- Alla företag ser ju olika ut så vi är nogna med att samla in information från flera håll gällande

► Ta reda på var ledningarna finns innan du ska gräva.

GRÄV MED KOLL

Nytt staket, nya träd eller ny uteplats på gång? Innan du sätter spaden i jorden är det viktigt att veta var kablarna för el, vatten, fiber och fjärrvärmeledningar finns.

Ledningar som skadas i samband med grävning är ett problem även för privatpersoner som gräver på sin egen tomt, många är inte medvetna om hur mycket nedgrävd infrastruktur vi har i våra trädgårdar. Det finns ofta förutom elledningar även tele-, fiber-, fjärrvärme- och vattenledningar i marken under oss.

”Du kan bli ersättnings-skyldig om en kabel eller ledning skadas.”

I FÖRSTA HAND kan en avgrävning innebära en direkt livsfara, både för den som gräver men även för de som är i närheten. En avgrävd kabel innebär ofta också

strömavbrott för många hushåll och företag, orsakar skador på egendom och förbrukar mycket resurser som skulle kunna användas bättre.

Avgrävda kablar orsakar ofta stora

problem helt i onödan. Och du som privatperson kan bli ersättningskyldig för de eventuella skador som uppstår. För att undvika risken att gräva av en ledning vid ditt markarbete ska du alltid använda gratistjänsten ledningskollen.se för att få reda på var ledningar och annan nedgrävd infrastruktur finns. Genom att registrera dig kan du enkelt få information om ledningarnas placering både från ditt lokala elföretag men även andra eventuella ledningsägare.

OM DU INTE ska gräva alldeles i närheten av någon ledning så brukar det räcka med att det skickas en karta. Annars kommer någon medarbetare ut och visar genom att färgmarkera eller sätta stolpar på plats för att visa exakt var ledningarna går. ●

✳ **Läs mer:**
jonkopingenenergi.se/ledningsvisning

Så här enkelt skapar du ett ärende

1 Börja med att skapa ett konto på **Ledningskollen.se**.

2 Skapa sedan ett ledningsanvisningsärende för att få en karta att gräva efter eller för att få utsättning, vilket betyder att någon kommer till platsen och sprayar på marken eller sätter stolpar som visar var ledningarna finns. Ledningsägaren avgör vilket sätt som är lämpligast. När du skapar ärendet ritar du in området du vill gräva i på en karta och anger uppgifter om arbetet som datum, syfte osv.

3 När du är klar skickar du in ärendet som automatiskt skickas till alla ledningsägare som meddelat att de har ledningar i närheten.

4 När du fått svar av en ledningsägare måste du logga in i Ledningskollen och bekräfta svaret. Först när du fått svar från alla ledningsägare och bekräftat svaren kan du börja gräva.

OBS! Tjänsten är gratis men var ute i god tid så att du hinner få kartor och/eller utsättning innan du planerar att börja gräva .

”Vi står inför ett skifte när det gäller våra tjänstebilar”

– Jönköping Energi var engagerade i vår förfrågan direkt, erbjöd ett konkurrenskraftigt pris och så fanns det ju redan en etablerad relation genom att vi är fjärrvärmekund.

Så motiverar Staffan Reimendal, försäljningschef Norden på Engel, valet av Jönköping Energi som leverantör för fyra laddplatser vid kontoret intill Asecs-området.

– Vi står inför ett skifte när det gäller våra tjänstebilar. Vi kommer successivt när vi köper nya att gå över till el- eller hybridbilar, berättar Staffan.

Då blir det såklart viktigt att kunna ladda vid kontoret. Men även kunder ska kunna ta del av laddplatserna.

– Vi har mycket maskinutbildningar i våra lokaler. Då blir det ett mervärde att kunna erbjuda våra besökare laddplatser, säger Staffan.

ENGEL TILLVERKAR MASKINER för plastindustrin.

– All tillverkning sker i Österrike. Vi marknadsför och servar maskinerna på den svenska marknaden med utgångspunkt här från kontoret i Jönköping.

Maskinerna är kompletta system för formsputning av plast.

– Det kan vara alltifrån kapsler till PET-flaskor till detaljer till bilindustrin som kommer ut ur maskinen.

LADDPLATSERNA ÄR REDO sedan någon månad tillbaka. Nu väntar Engel bara på nästa steg:

– Det är faktiskt de första bilarna som är nästa steg. De är beställda sedan länge, men precis som för många andra har det varit långa leveranstider. Vi ser verkligen fram emot att komma igång och kunna utvärdera effekterna. Det finns ett starkt hållbarhetsdriv inom bolaget – både på lokal och global nivå – och elektrifiering av våra fordon är en av komponenterna i detta. **○**

Fakta Engel

Huvudkontoret för den svenska marknaden ligger i Jönköping. Bolaget har verksamhet i över 85 länder och med totalt över 7 000 anställda. Engel förser plastindustrin med maskiner för formsputning. Tillverkningen av maskinerna sker i Österrike.

FRAMTIDSJOBBERN FINNS I ENERGIBRANSCHEN

Nyckeltalsinstitutet har i sin årliga kartläggning fastställt att energibranschen är den mest attraktiva branschen att jobba i.

Statistik från en unik databas med information om drygt 700 000 medarbetare från 360 företag och organisationer, om de faktiska arbetsvillkoren, visar att energibranschen är den mest attraktiva av alla undersökta branscher. Dessutom utsågs energiföretaget Uniper till årets mest attraktiva arbetsplats och Luleå Energi till Sveriges mest jämställda arbetsplats. Företagen inom energibranschen har det högsta medianvärdet av alla och uppvisar bättre värden än medianvärdet för svenskt arbetsliv.

ENERGIBRANSCHEN, SOM OCKSÅ förra året tilldelades utmärkelsen, ligger särskilt långt framme med sin låga sjukfrånvaro, höga grad av jämställdhet och chefstäthet.

– Jag tror inte att folk i allmänhet känner till att det fungerar så här bra i vår bransch, säger Annika

Johannesson, t.f. ansvarig för kompetensförsörjningsfrågor på Energiföretagen Sverige. Attraktiv arbetsgivarindex visar på bra villkor i våra medlemsföretag och trots en obalans mellan könen i grundstrukturen är villkoren för män och kvinnor jämställda.

De undersökta energiföretagen erbjuder sina anställda kompetensutveckling i högre grad än många andra företag. Detta är viktigt i en växande bransch, som är en nyckel till att klimatomställningen ska lyckas. SCB:s långsiktiga prognoser visar att det 2030 kommer att saknas 100 000 teknikutbildade, framför allt ingenjörer, men också nära 50 000 yrkesutbildade.

»Energibolagen har behov av alla typer av kompetenser, inte bara det rent tekniska.«

ANNIKA JOHANNESSEN,
ENERGIFÖRETAGEN

– Vi måste helt enkelt bli fler i branschen, säger Annika Johannesson. Energibranschen har tidigare varit inne i en förvaltande period men i takt med att behovet har ökat har utbyggnaden tagit fart, samtidigt som det som redan finns på plats behöver underhållas.

– Dessutom är behovet av kompetens stor också inom industrin med stora satsningar som Northvolt och det ”fossilfria stålet”. Då kommer det inte att räcka till med utbildad personal för att rekrytera från andra företag i branschen, vilket har varit den vanligaste rekryteringsvägen hittills. Det måste till fler nyutbildade i branschen.

INOM ENERGIBRANSCHEN finns det sedan en tid störst behov av framförallt tekniker och ingenjörer, men också andra yrkesinriktningar såsom kundrelationer, ekonomi och juridik är efterfrågade.

– Energibolagen har behov av alla typer av kompetens, inte bara de rent tekniska, säger Annika Johannesson. Det är exempelvis tillståndprocesser som ska hanteras och i och med den högre graden av digitalisering behövs till exempel även programmerare och systemutvecklare.

Branschorganisationen Energiföretagen jobbar med att öka medvetenheten om det växande kompetensbehovet inom energiområdet. Samarbeten med högskolor och yrkeshögskolor finns redan på plats och man jobbar mycket tillsammans med företagen för att öppna upp för en större mångfald vid både rekrytering och inom företagen, i vardagen.

UNDER HÖSTEN PLANERAR Energiföretagen också en extra satsning för att synliggöra jobben inom branschen och att det är en bransch med bra villkor, där man i stort sett kan gå direkt från utbildningen ut i arbetslivet.

– Jobben väntar där ute, säger Annika Johannesson. I stort sett alla som genomgått en yrkesutbildning med inriktning på energifrågor får jobb direkt. ●

► **Jörgen Ruthner överlämnar transportbilen till en glad Yoriy Voloshin på plats i Lviv, Ukraina.**

FOTO: JÖRGEN RUTHNER

En välfylld bil till Ukraina

El, internet och värme är viktiga grundstenar i alla samhällen. Tjänster om snabbt saknas när de skadas och inte kan leverera som vanligt. När Jönköping Energi fick ett arbetsfordon till övers var personalens önskan att den skulle skänkas till andra hjältar som också arbetar för att ge sin befolkning el, värme och internet nu – till Ukraina.

En insamling ordnades och personalen på Jönköping Energi fyllde bilen med ett 30 tal matpaket och lika många hygienpaket. Bilen fylldes även med en fibersvets, verktyg för att renovera elnät samt varma och rejäla arbetskläder. Men hur gör man för att skänka en hel välfylld bil? Vi kontaktade Sam-Hjälp som har rutin på att ordna allt praktiskt.

JÖRGEN RUTHER BERÄTTAR HUR DET GICK:

Sam-Hjälp har sedan krigsutbrottet organiserat 28 olika transporter ner till Ukraina med både humanitär hjälp i form av mat och hygienpaket samt kläder och annat som behövs i ett krigsdrabbat land som tex vattenpumpar, sjuk-

vårdsmaterial och el-aggregat. Här kom det transportfordon som Jönköping Energi ville skänka väl till användning. Vi samarbetar med en kristen ukrainsk organisation som heter Zoria Nadii, vilket betyder ungefär ”hoppets stjärna” och de organiserar hjälpen på plats. Transportbilen kördes ner av mig tillsammans med fem andra hjälparbetare, vi hade även med en ambulans och en välfylld minibuss på resan. Vi åkte ut den 4 mars och direkt ner till staden Lviv, nära gränsen i västra Ukraina. Här möttes vi upp av Yuriy Voloshin från Zoria Nadii och han var överlycklig över transportbilen! Bilen är stor och har fyrhjulsdrift, vilket verkligen behövs när den ska användas för hjälpsändningar till landets utsatta östra delar. Här saknas idag grundläggande saker som värme, el och vatten och hjälpbehovet är stort, samtidigt som vägarna är i otroligt dåligt skick. Här kommer en fyrhjulsdriven transporter att skapa stort värde. Bilen kom direkt till användning i en aktion där 30 ton sättpotatis kördes till området Mykolaiv, nära det tidigare ockuperade Cherson, för att de ska kunna börja odla mat till befolkningen som en del i återuppbyggnaden av landet. ●

✶ **Vill du också hjälpa?**
Läs mer på samhjalp.se

FOTO: ISTOCKPHOTO

LASSE WIDLUND

BERUSAD AV FRAMGÅNGEN						KULT-FIGURER	ALP-KEDJA	KRAFTIGA LUT	INNAN TIO I VARDAGLIGT TAL	GRÅ ELLER KLIBBTYP	
SKALLGÅNG											
DRIVS TVÅ-ÅRIGT									KÄRE VIRUS		
HAR INGA POLARE PÅ HALL										GÖR VÅL BESSER-WISSERN	
									FATTIG-MANS KO		
ÄR VÅL ÖVERGÅENDE						FÖR TANKEN TILL DAGEN D	SJUNGS I DOMEN	LÄGRE ÄN TRETAL	LÅN I DANMARK	ALLEDELES UTAN	STYR PÅLLEN GIFTGAS
DAMM-KNUTET						ALEPPOBO GÖR LAXEN I DRAGEN					UNDER-AV-DELNING
GÖR VÅL RÖDA KORSET									FÖRE ENKEL DOCKA I GLAS PÅ KALAS		KLIPPA KOLLO-FRISYR
SÄMRE VERS-IONER								BILD-AVISA FÖRR		ÅRUPP-MANING VIGDA	
KJUSA LITEN HOS BAMSE							NATTLIGA JÄGARE	HAR EN OPERERA-TIV ROLL			KORT PÅ KORT VIG MUSIKER
								KAN ANTÄNDA EKIPERA			
FLYTER DNEPR GENOM								SKOL-ÄMNE		BASTANT FRAM PÅ KEPSARNA	
GENESIS INGÅR DÅR								SLAPP OCH HAGLÖS		GRIPA SOM TANTAL	CIVIL-STAND MOLEKYL
BUSKE							DÅR KAN MAN FINNA NÅGRA ESS				

► Tio vinnare får ett kit bestående av två armband från Änglar mot cancer.

Änglar mot Cancer är en ideell organisation som tillverkar änglar, armband och andra smycken i kampen mot cancer. 100 % av intäkterna går oavkortat till olika cancerfonder.

TÄVLA OCH VINN!

Lös korsordet och lämna in ditt svar (orden som bildas i de färgade rutorna) i formuläret på: jonkopingenenergi.se/korsord

Vi behöver ditt svar senast den 15 augusti. Tio vinnare får ett kit bestående av två armband från Änglar mot cancer.

Vinnarna i förra numret av Blixten Magasin:

Sage blender:

► Annemarie Arthursson

Powerbank:

► Jan-Åke Rönnerfors

► Marita Sveland

► Jonny Snell

► Ulf Windefors

► Tommy Blome

► Pia Svensson

► Gunilla Vernersson

► Vanja Wallström

► Mona Knutsson

► Hans Enkvist

Rätt svar i förra numret:
Samlar kraft från ovan

Energi är framtiden

Att skapa intresse för energibranschen ligger i fokus när Anna Johansson, HR specialist, ska jobba för att få fler att bli intresserade i framtiden.

– Vi har aktiviteter som vänder sig mot alla åldrar, hela vägen från förskolan till högskolan, berättar Anna Johansson och fortsätter: Det innebär allt från experimentkitt till föreläsningar, studie-

besök och mottagande av PRAO i åk 9 (alt högstadiet) och LIA elever samt trainee. Vi medverkar i olika nätverk och på arbets- och gymnasie-mässor och tycker det är viktigt att finnas där framtidens arbetskraft finns.

*** Låter det intresserant?**
Kolla in *Om oss* för att få mer info om detta samt lediga jobb, praktikplatser och examensarbete på jonkopingenergi.se

➤ **Anna Johansson, HR specialist på Jönköping Energi arbetar med att väcka intresse för energibranschen.**

VILL DU OCKSÅ BLI VOLONTÄR?

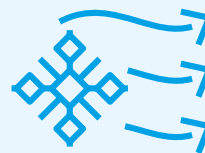

➤ **Underground i Råslätt jobbar med plattformar för jämställdhet och jämlikhet.**

Underground är en organisation som driver en fritidsgård i Råslätt i samarbete med Jönköpings kommun. De arbetar med många olika etniska och religiösa grupper och har framgångsrikt arbetat med integration, tjejers fritid, nätverksbyggande med mera.

Underground behöver nu volontärer för arbetet med ungdomar och kvinnor från hela vår region och DU kan vara med och hjälpa med övningskörning, personlig coaching, i café och verksamhet, med musik, konst och mycket mer.

*** Vill du veta mer?**
Kontakta peter@undetrground-raslatt.se för mer information.

COOL SHOPPING

Vi har byggt ut fjärrkylanätet med nya ledningar till Asecs. Fjärrkyla är ett resurseffektivt sätt att kyla lokaler och vi använder oss av Vätterns kalla vatten. Kanske har du sett att Knektaparken varit upprävd under vintern? Nu vet du varför!

PÅ GÅNG

Nu arbetar vi för att skapa nya lösningar som hjälper till att styra, optimera och planera energianvändningen i olika fastigheter och hem. Det kommer även bidra till elsystemets stabilitet genom att effektoppar kan undvikas.

– Vi vill bidra med ett helhetsgrepp och göra det enkelt att välja ekonomiskt och hållbart kloka lösningar, berättar Jenny Kongseryd, enhetschef affärsutveckling.

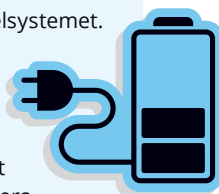
➤ **Jenny Kongseryd, enhetschef affärsutveckling.**

BATTERIFOKUS

Batterilager väntas bli en viktig del i det framtida elsystemet.

Ett batterilager kan avlasta och hjälpa till i olika situationer, såväl i det lokala elbehovet som i hela det nationella elsystemet.

Ett batteriprojekt som drivs på Jönköping Energi handlar även om att öka förmågan att lokalt kunna producera samt försörja kritiska delar av Jönköping med el vid ett större avbrott i elnätet.

VI LADDAR FÖR FRAMTIDEN!

Som ditt lokala energibolag har vi en tydlig och viktig roll. Med visionen om att vara en god kraft för ett gott samhälle arbetar vi för en hållbart växande kommun. Idag finns det ett stort behov av energi- och kommunikationslösningar, bland annat inom elektrifiering av transporter och produktion av förnybar energi med bland annat solceller. Vi har erfarenheten och kunskapen för att möta framtidens utmaningar – tillsammans.

**EN GOD KRAFT
FÖR ETT GOTT
SAMHÄLLE**

